II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS AFGØRELSE

af 25. februar 1993

om fastlæggelse af Fællesskabet tredje handlingsprogram til fordel for handicappede (HELIOS II 1993-1996)

(93/136/EØF)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 128 og 235,

under henvisning til Rådets afgørelse 63/266/EØF af 2. april 1963 om udarbejdelse af de generelle principper for iværksættelse af en fælles politik for erhvervsuddannelser [1], særlig det tiende princip,

under henvisning til forslag fra Kommissionen [2],

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet [3],

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg [4], og

ud fra følgende betragtninger:

Der bør som led i Fællesskabets sociale dimension træffes passende foranstaltninger til fordel for handicappede;

i konklusionerne fra Rådet og undervisningsministrene, forsamlet i Rådet, af 14. maj 1987 vedrørende et program for europæiske samarbejde om handicappedes integration i skolerne [5] og i den resolution, der blev vedtaget af Rådet og undervisningsministrene, forsamlet i Rådet, den 31. maj 1990 vedrørende integration af handicappede børn og unge i almindelige uddannelsessystemer [6], understreges det, at det er nødvendigt at fjerne fysiske hindringer, at anvende smidige undervisningsmetoder for at opfylde den enkeltes behov og for at gøre overgangen til skole, arbejdsliv og voksenliv lettere, at indlede et så aktivt samarbejde som muligt med specialiserede institutioner, at benytte de forskellige muligheder på uddannelsesområdet, som ny teknologi giver, og at styrke forholdet mellem familien, samfundet, den sociale sektor, sundhedssektoren og arbejdsmarkedet;

udveksling af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, der er fælles for medlemsstaternes undervisningssystemer bør udvikles gennem et samarbejde med hensyn til de aktiviteter, som medlemsstaterne har planlagt i denne anledning, med fuld respekt for medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed, hvilket udelukker enhver harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser på dette område;

formålet med dette program er at supplere de foranstaltninger, der er blevet iværksat på nationalt, regionalt og lokalt plan, navnlig ved at sikre, at der sker en udveksling af erfaringer og oplysninger herom;

hovedansvaret for de handicappedes integration i uddannelsessektoren, deres erhvervsmæssige og økonomiske integration, deres sociale integration og deres mulighed for en selvstændig tilværelse påhviler medlemsstaterne, men gennem samarbejdsaktioner på fællesskabsplan kan medlemsstaterne få hjælp til at gøre de foranstaltninger, der træffes på dette område, mere effektive;

[1] EFT nr. 63 af 20. 4. 1963, s. 1338/63.
[2] EFT nr. C 293 af 12. 11. 1991, s. 2 og EFT nr. C 25 af 28. 1. 1993, s. 1.
[3] EFT nr. C 305 af 23. 11. 1992.
[4] EFT nr. C 79 af 30. 3. 1992, s. 20.
[5] EFT nr. C 211 af 8. 8. 1987, s. 1.
[6] EFT nr. C 162 af 30. 7. 1990, s. 2.

fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, som stats- og regeringscheferne fra elleve medlemsstater vedtog på Det Europæiske Råds samling i Strasbourg den 9. december 1989, indeholder i punkt 26 bl.a. følgende erklæring:

»26. Enhver handicappet person skal — uanset årsagen til eller arten af handicappet — være berettiget til konkrete supplerende foranstaltninger med henblik på erhvervsmæssig og social integration.

Disse hjælpeforanstaltninger skal — alt efter de pågældendes muligheder — navnlig omfatte erhvervsuddannelse, ergonomi, adgangsmuligheder, mobilitet, transportmidler og boligforhold.«;

der bør vedtages et program med en varighed på fire år;

et beløb på 37 mio. ECU skønnes nødvendigt til gennemførelsen af dette flerårige program;

det beløb, der skønnes nødvendigt, da er bestemt til

finansiering af programmet i perioden 1993 til 1996, inden for rammerne af de gældende finansielle overslag for De Europæiske Fællesskaber;

da der i denne afgørelse tages udgangspunkt både i principperne for iværksættelse af en erhvervsuddannelsespolitik, som fremmer mulighederne for beskæftigelse, og i foranstaltninger, som skal vedtages, for at et af Fællesskabets mål kan nås, herunder foranstaltninger med henblik på at fremme handicappedes genoptrædning, integration af handicappede i uddannelsessektoren, den sociale integration og handicappedes muligheder for en selvstændig tilværelse, uden at Traktaten indeholder særlig hjemmel hertil, bør der henvises til såvel artikel 128 som 235 i EØF-Traktaten —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Fastlæggelse af HELIOS II

Fællesskabet fastlægger for perioden 1. januar 1993 til 31. december 1996 et handlingsprogram med henblik på at fremme lige muligheder for og integrationen af handicappede (HELIOS II-programmet), i det følgende benævnt »HELIOS II«.

Artikel 2

Definition af begrebet »handicappede«

I HELIOS II forstås ved »handicappede« personer, der har alvorlige defekter, funktionshæmninger eller handicap af fysisk herunder sensorisk eller mental eller psykisk art, som begrænser deres muligheder for eller gør dem ude af stand til at udføre en aktivitet eller en funktion, der betragtes som værende normal for mennesker.

Artikel 3

Mål

HELIOS II har følgende mål for så vidt angår handicappedes genoptræning, integration i uddannelses- og erhvervsuddannelsessektoren, erhvervsmæssig revalidering, økonomisk integration, social integration og mulighed for en selvstændig tilværelse:

a) at videreudbygge og forbedre udvekslingen af erfaringer og oplysninger med medlemsstaterne og ikke-statslige organisationer, i det følgende benævnt NGO, der kan være til nytte for udviklingen i overensstemmelse med litra c), og sikre den størst mulige udbredelse heraf

b) at fremme effektive metoder og foranstaltninger med henblik på at opnå en større effektivitet og en bedre korrdinering af initiativer i overensstemmelse med litra c)

c) at fremme udviklingen af en samarbejdspolitik på fællesskabsplan med medlemsstaterne og de berørte organisationer og sammenslutninger for integration af handicappede, herunder i givet fald, og i overensstemmelse med national lovgivning og/eller praksis, velgørenhedssammenslutninger. Samarbejdspolitikken tager udgangspunkt i de bedste og mest banebrydende og effektive gennemførte forsøg og metoder i medlemsstaterne

d) at videreudbygge samarbejdet med NGO med en europæisk dimension og NGO, der anses for repræsentative i de respektive medlemsstater, såfremt disse gennem de nationale råd for handicappede, hvor sådanne findes, har udtrykt vilje til at samarbejde på fællesskabsplan.

Artikel 4

Aktioner

1. De generelle aktioner med henblik på at fremme de i artikel 3 fastsatte må er følgende:

a) at koordinere, iværksætte og stimulere aktiviteter på grundlag af et nyt veldefineret tema hvert år med henblik på at fremme innovation, lette udvekslingen af erfaringer og tilskynde til formidling af oplysninger om vellykkede forsøg og videregivelse af effektive metoder.

Disse aktiviteter kræver et nært samarbejde med de handicappede, deres familier, de repræsentative organisationer, eksperter, forskere, erfarne fagfolk, der arbejder med handicappede i praksis, frivillige samt arbejdsmarkedets parter

b) at imødekomme de handicappedes behov for information ved inden for rammerne af det edb-baserede informations- og dokumentationssystem Handynet på grundlag af nationale data at fortsætte indsamlingen, tilpasningen på europæisk plan, ajourføringen, udvekslingen og formidlingen af de informationer, der er indsamlet i medlemsstaterne af de nationale indsamlings- og informationscentre.

Rådet tager Handynet-systemet op til revision inden den 31. december 1994 på grundlag af en rapport fra Kommissionen, som bl.a. skal indeholde en evaluering af det første Handynet-modul vedrørende tekniske hjælpemidler, og træffer på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet afgørelse om betingelserne for systemets videreførelse efter denne dato

c) at tilskynde de handicappede til at deltage i de eksisterende fællesskabsprogrammer, navnlig med hensyn til uddannelse og forberedelse til arbejdslivet, ny teknologi, erhvervsuddannelse og beskæftigelse, ligestilling af kvinder og mænd, sprogundervisning, mobilitet og udveksling af unge inden for Fællesskabet

d) at udbygge udvekslingen af oplysninger og erfaringer om de spørgsmål, der er fælles for medlemsstaternes undervisningssystemer ved et samarbejde med hensyn til de aktiviteter, som medlemsstaterne har planlagt med henblik herpå

e) at påse, at der sker en snæver koordinering med de aktiviteter, organisationerne iværksætter på internationalt plan, samt med andre aktiviteter på interventionalt plan inden for de i artikel 3 omhandlede områder.

2. Aktionerne med henblik på at nå de i artikel 3 fastsatte mål er anført i bilaget.

Artikel 5

Finansiering

1. HELIOS II har en varighed på fire år.

2. De fællesskabsmidler, der skønnes nødvendige til programmets gennemførelse, beløber sig til 37 mio. ECU for perioden 1993 til 1996 inden for rammerne af de gældende finansielle overslag for De Europæiske Fællesskaber.

3. Budgetmyndigheden fastlægger de bevillinger, der er til rådighed for hvert regnskabsår, under hensyntagen til de principper om forsvarlig økonomisk forvaltning, der er omhandlet i artikel 2 i finansforordningen vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget.

Artikel 6

Gennemførelse ved Kommissionen

Kommissionen forestår gennemførelse af HELIOS II i overensstemmelse med artikel 8 og i snævert samarbejde med medlemsstaterne og de institutioner og organisationer, der er kompetente med hensyn til handicappedes integration.

Artikel 7

Sammenhæng og komplementaritet

Kommissionen sørger for, at der er sammenhæng og komplementaritet mellem de aktioner, som Fællesskabet iværksætter under HELIOS II, og andre relevante fællesskabsprogrammer og -initiativer.

Artikel 8

Rådgivende udvalg

1. Kommissionen bistås af et rådgivende udvalg, i det følgende benævnt »udvalget«, som består af to regeringsrepræsentanter fra hver medlemsstat, og som har en repræsentant for Kommissionen som formand.

2. Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver udtalelse om dette udkast inden for en tidsfrist, som formanden, i givet fald efter afstemning, kan fastsætte i forhold til, hvor meget sagen haster.

Udtalelsen optages i mødeprotokollen; desuden kan hver medlemsstat kræve, at dens holdning anføres i denne protokol.

Kommissionen tager størst muligt hensyn til udvalgets udtalelse. Den underretter udvalget om, hvordan den har taget hensyn til udtalelsen.

3. Udvalget fastsætter selv sin forretningsorden.

Artikel 9

Europæisk handicapforum

1. Inden Kommissionen hører udvalget, indhenter den med hensyn til alle relevante aspekter af HELIOS II en udtalelse fra et europæisk handicapforum, i det følgende benævnt »forum«.

Dette forum består af

a) repræsentanter, som udnævnes af Kommissionen på forslag af de i artikel 3, litra d), nævnte organisationer, og efter at Kommissionen har hørt hver enkelt medlemsstat, for højst 24 NGO'er for handicappede eller disses familier, eller som varetager handicappedes interesser.

Mindst én repræsentativ NGO fra hver medlemsstat skal være repræsenteret i forummet.

NGO'erne kan repræsenteres gennem nationale råd for handicappede, hvor sådanne findes

b) en repræsentant for arbejdsgiverorganisationerne og en repræsentant for arbejdstagerorganisationerne, som begge udnævnes af Kommissionen på forslag af de organisationer, der repræsententerer disse interesser på fællesskabsplan.

Kommissionen bestræber sig på at sikre, at forummets sammensætning på en afbalanceret måde afspejler:

a) de forskellige handicaptyper
b) de forskellige aktivitetstyper, som udøves af handicappede eller i disses interesse
c) de forskellige nationale interesser og
d) de sammenslutninger, som omfatter NGO fra flere eller alle medlemsstater.

2. Forummet udnævner selv sin formand, som kan være en repræsentant for Kommissionen.

3. Forummet fastsætter selv sin forretningsorden.

Artikel 10

Forbindelsesgruppe

1. Inden Kommissionen hører udvalget, indkalder den en forbindelsesgruppe, som har den i artikel 8, stk. 1, nævnte repræsentant for Kommissionen som formand, og som består af:

a) en af de i artikel 8, stk. 1, omhandlede regeringsrepræsentanter fra hver medlemsstat
b) tolv medlemmer af forummet, som er udpeget af dette.

2. Hvis en medlemsstat eller et af de medlemmer, som forummet har udpeget, mener, at de spørgsmål, der skal behandles, er af særlig betydning for vedkommende medlemsstat eller medlem, kan vedkommende anmode om, at der deltager endnu en repræsentant i mødet.

3. Forbindelsesgruppen fastsætter selv sin forretningsorden.

Artikel 11

Rapporter

1. Kommissionen forelægger inden den 1. juli 1994 Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en kortfattet rapport om gennemførelsen af artikel 4, stk. 1, litra b).

2. Kommissionen forelægger senest den 31. december 1995 Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en midlertidig evalueringsrapport om gennemførelsen af HELIOS II, eventuelt ledsaget af et forslag til afgørelse om revision af HELIOS II.

3. Kommissionen forelægger inden den 1. juli 1997 Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en fuldstændig rapport om gennemførelsen og resultaterne af HELIOS II.

4. Kommissionen gør i de i stk. 2 og 3 omhandlede rapporter bl.a. rede for resultaterne af den i punkt 1.2 i bilaget omhandlede uafhængige og objektive evaluering.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. februar 1993.

På Rådets vegne

J. TRØJBORG

Formand

BILAG

AKTIONER

(artikel 4)

1. Generelle bemærkninger

1.1. De her omhandlede aktioner iværksættes af Kommissionen i nært samarbejde med medlemsstaterne, de handicappedes og deres familiers sammenslutninger, arbejdsmarkedets parter, faglige organisationer og frivillige, som er beskæftiget med integrering af handicappede.

1.2. Der skal foretages en uafhængig og objektiv evaluering af HELIOS II for så vidt angår hver enkelt aktion.

1.3. I øvrigt lægges der særlig vægt på effektive teknologiers betydning for integration af handicappede.

Ved hjælp af effektive teknologiers pædagogiske og praktiske potentiel er det således muligt at fremme udviklingen af didaktiske midler, tilpasningen af arbejdspladser, kommunikationsmidler og midler til forøgelse af mobilitet samt at bryde de handicappedes isolation.

1.4. Kommissionen skal tage den økonomiske situation i betragtning i de medlemsstater eller områder, hvor der skal gennemføres specifikke aktioner.

1.5. Det beløb, der i alt bevilges til følgende aktioner

— Handynet-systemet (punkt 3)

— samarbejde med NGO'er (punkt 4) og

— samarbejde med eksterne eksperter (punkt 9)

må ikke overstige 50 % af den samlede bevilling til HELIOS II.

Det beløb, der bevilges til udvekslings- og informationsaktiviteter mellem medlemsstaterne (punkt 2), må ikke være mindre end 25 % af den samlede bevilling til HELIOS II.

2. Udvekslings- og informationsaktiviteter mellem medlemsstaterne

2.1. *Fællesskabets bidrag*

Med henblik på at gennemføre den udveksling af information og erfaringer mellem medlemsstaterne, som er målet, kan Fællesskabet yde et bidrag til aktiviteterne på de områder, der er nævnt i artikel 3, nemlig genoptræning, integration i uddannelses- og erhvervsuddannelsessektoren, erhvervsmæssig revalidering, økonomisk integration samt social integration og mulighed for en selvstændig tilværelse.

Disse aktiviteter består i konferencer, seminarer, udveksling af information, studieophold og praktikophold, der organiseres på grundlag af årlige temaer, som fastsættes efter udtalelse fra udvalget og høring af forummet.

Deltagerne i disse aktiviteter udpeges af medlemsstaterne under hensyntagen til, hvilke aktiviteter de udfører, og til den eventuelle sammenhæng og komplementaritet med andre fællesskabsforanstaltninger; formålet er at videregive den indhøstede erfaring til de nationale, regionale og lokale myndigheders repræsentanter og til NGO'erne, gennem nationale råd for handicappede, hvor sådanne findes.

Deltagerne kan eventuelt udskiftes af den medlemsstat, der har udpeget dem.

Kommissionen letter om nødvendigt kontakterne mellem deltagerne under hensyn til integrationsområdet eller den pågældende handicapkategori for at fremme udvekslingen på hvert område.

2.2. *Fællesskabet dækker:*

a) op til 50 % af udgifterne til konferencer (i samarbejde med de nationale myndigheder), og

b) op til 100 % af udgifterne til seminarer, aktiviteter i arbejdsgrupper, studieophold og praktikophold.

3. Det edb-baserede informations- og dokumentationssystem Handynet

3.1. *Generelt*

For at imødekomme informationsbehovet hos de handicappede tilbyder Handynet-systemet brugerne en flersproget databank, en flersproget elektronsk avis og en elektronisk meddelelsestjeneste.

Indsamling af oplysninger på nationalt plan foretages af de nationale centre til koordinering af indsamlingen, som er udpeget af medlemsstaterne.

Disse oplysninger videresendes til Kommissionen, der tilpasser dem til Handynet-systemet, ajourfører dem regelmæssigt og stiller dem til rådighed for de nationale centre, der er udpeget af medlemsstaterne, i form af »Compact Disk Read Only Memory« (CD — ROM).

Formidlingen til brugerne af oplysninger, som er behandlet inden for Handynet-systemet, henhører under medlemsstaternes kompetence og forestås af de informations- og rådgivningscentre, som er udpeget af medlemsstaterne.

3.2. *Specifikke aktioner*

Kommissionen viderefører udviklingen og ajourføringen af det første Handynet-modul vedrørende tekniske hjælpemidler.

Dette modul består af en europæisk database og omfatter:

— en liste (med prisangivelse) over de tekniske hjælpemidler, som findes på det fælles marked, til alle kategorier af handicappede
— en oversigt over fabrikanter og forhandlere af disse produkter i medlemsstaterne og
— de nationale procedurer og regler, som de handicappede skal følge for at opnå disse tekniske hjælpemidler.

I øvrigt fremmer Kommissionen

— positive og fremtidsorienterede aktioner med henblik på at stimulere tilpasningen af teknologi, herunder ny teknologi, til de handicappedes behov
— forskning og fremstilling af tekniske hjælpemidler, bl.a. ved udarbejdelse af en oversigt over aktioner med anvendt forskning på dette område.

Kommissionen undersøger ligeledes, om det er muligt at medtage oplysninger om kvaliteten af de tekniske hjælpemidler i databasen.

3.3. *Fællesskabets finansielle deltagelse*

— Fællesskabet dækker op til 100 % af udgifterne (udgifterne i forbindelse med systemets europæiske dimension).

4. Samarbejde med NGO'er

4.1. *Generelle betingelser og retningslinjer for samarbejdet med Kommissionen*

Kommissionen styrker samarbejdet med NGO'er gennem nationale råd for handicappede, hvor sådanne findes, samt med sammenslutninger, der omfatter NGO'er fra flere eller alle medlemsstater.

Kommissionen orienterer udvalget om samarbejdet med og forbindelserne til de NGO'er, der er omhandlet i artikel 3, litra d).

4.2. *Specifikke aktioner*

Kommissionen udarbejder hvert år efter udtalelse fra udvalget et program over aktiviteter, der kan modtage økonomisk støtte fra Kommissionen, og afgiver en afbalanceret udtalelse om, hvorledes disse aktiviteter skal prioriteres.

De støtteberettigede aktiviteter omfatter:

— konferencer, seminarer, studiebesøg, uddannelseskurser og andre samarbejdsaktiviteter på europæisk plan
— underretning af NGO'erne om de aktioner, der er iværksat på fælleskabsplan
— rådgivning af Kommissionen på dennes anmodning om de tekniske aspekter i forbindelse med den bestemte form for handicap eller det særlige integrationsproblem, der er repræsenteret
— forelæggelse af en årlig rapport over de aktiviteter, der er blevet gennemført inden for rammerne af HELIOS II.

4.3. *Fællesskabet dækker*

a) op til 50 % af udgifterne til møder, konferencer, seminarer, studiebesøg, praktikophold og andre samarbejdsaktiviteter på europæisk plan, og
— op til 100 % af udgifterne til koordinering og eksperthjælp.

5. Information og bevidstgørelse af offentligheden

Oplysningskampagner og -aktioner rettet mod offentligheden og medierne gennem en bredt anlagt udbredelse af informationer vedrørende handicappedes integrationsmuligheder.

Kommissionen medvirker til at informere offentligheden gennem afholdelse af konkurrencer, tildeling af priser hvert år for modelprojekter på forskellige områder inden for integration af handicappede og gennem kampagner i medierne.

De prisbelønnede modelprojekter præsenteres på en kombineret konference og udstilling.

Kommissionen kan give økonomisk støtte til afholdelse på nationalt plan af informationsmøder for deltagere i HELIOS II.

Fællesskabet dækker op til 100 % af udgifterne hertil.

6. **Særlige emner**

Til gennemførelsen af de ovennævnte specifikke aktioner skal deltagerne i HELIOS II i særlig grad være opmærksom på :

— forebyggelse og tidlig hjælp for at undgå forekomst eller udvikling af defekter, funktionshæmninger eller handicap
— de vanskeligheder, de handicappedes familier, handicappede kvinder og ældre handicappede stilles overfor
— fremme af handicappede kvinders økonomiske og sociale integration
— uddannelse af de faglige eller frivillige medvirkende i integrationsprocessens forskellige faser
— de personer, der har et særligt ansvar for pasning af handicappede børn, unge eller voksne.

7. **Programmer, aktioner og initiativer, der direkte vedrører handicappede**

Der udvikles synergi med HORIZON-initiativet særlig vedrørende erhvervsmæssig revalidering og beskæftigelse samt med TIDE-initiativet for så vidt angår anvendelse af effektive teknologier.

8. **Undersøgelser og teknisk bistand**

Undersøgelser, rådgivning og teknisk bistand, der er nødvendig for at udarbejde forslag eller yde teknisk assistance på de i artikel 3 omhandlede områder.

Fællesskabet dækker op til 100 % af udgifterne hertil.

9. **Supplerende specifik aktion inden for rammerne af de i punkt 2) til 5) omhandlede aktiviteter**

Samarbejde med eksperter udefra, der skal bistå Kommissionen med at koordinere, fremme og evaluere de i punkt 2) til 5) omhandlede aktiviter.

Fællesskabet dækker op til 100 % af udgifterne hertil.